

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan opoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfsova ulica št. 1/I.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Volilna borba.

Ni še prisegla nova vlada in že prihajajo vesti o volilni borbi, ki se pričela razvijati. Že to dejstvo, še bolj pa žute bojne napovedi strank pričajo, da nas čaka tako strastna in tako vehementna volilna borba, kakor je Jugoslavija še ni doživela.

Po sedanjih izkušnjah vemo, da bo vsa ta strast posvečena v prvi in skoraj edini vrsti samo interesu strank. Interesi naroda in blagor države bodo polnjeni v stran, dominirala bo samo težnja pridobiti čim več mandatov. Volicem se bodo obljubljali več ko zlati gradovi in če ne bodo držale obljube, se bo poskušalo z grožnjami in z nasiljem pridobiti si glasove. Skratka, nobeno sredstvo ne bo niti tako slabo in niti tako dobro, da ga ne bi uporabile po vrsti vse stranke, pa magari, da bosta od tega brezobzirnega boja trpela javna morala in ljudski interes.

Vsi ti vzroki volilnega boja bodo povzročili, da se bodo najboljši ljudje umaknili iz volilnega boja in da ga bodo vodili samo politiki s trdo kožo. In v tem je največja nevarnost, da bo volilni boj posurovel in da ne bo pomenil razčiščenja pojmov, temveč samo povečanje medsebojnega sovraštva. To nevarnost je treba preprečiti na vsak način in za vsako ceno, zato vsi, ki ste za dostojnost in poštenost v prednje vrste boja, da ne bodo odločevali partizan in demagogi, temveč možje, ki imajo pred očmi le interes naroda in države.

Možem vseh strank velja ta naš klic. Ne sme se ponoviti več napaka, da pridejo v strankah na vodilna mesta samo oni, ki imajo najbolj bojevitost komolce, temveč tudi v strankah morajo prevzeti vodilna mesta dostojni možje. In če se to zgodi, potem je že odstranjena prva nevarnost za posurovelost volilnega boja.

Druga velika naloga pa pripade našemu časopisu. Če bi bilo časopisje na svojem mestu, potem bi smeli biti sigurni, da se bo volilni boj vodil dostojno. Računati pa bi smeli tudi na to, da se bo vodil pometno, da bo v resnici razčistil pojme, da bo vplival na volilce vzgojno in da bo vsled debate, za nešene tudi v najbolj skrite vasi, povzročil tudi umstveni napredek naroda. Toda ali smemo upati, da bo naše časopisje izvršilo to veliko nalogo? Ali ne vemo le predobro, da je ravno naše časopisje tako slepo orodje strank, da je ono glavni vzrok posurovelosti našega volilnega boja?

Cepprav se izstavljam očitku, da se nam poreče, da govorimo zaradi sebe, vendarle pravimo z vsjo odločnostjo, da je v interesu naroda, če se časopisje čim bolj emancipira od strank. Časopisje mora biti v službi javnosti in ne v službi strank in potem bo moglo časopisje tudi v volilnem boju nastopiti proti razbojniškemu političnemu boju in potem bo volilni boj res končal z izrazom ljudske volje. Nikdar tako, ko v volitvah se bo izkazala potreba neodvisnega časopisja in kolikor bo v naši moči, bomo mi to dokazali.

Veliko nalogo v sedanjem volilnem boju pa imajo tudi nacionalisti in pravi demokrati. Od leve in od desne se bo govorilo v imenu naroda in demokracije, od leve in desne se bo izkoriščalo narodno in demokratično prepričanje ljudi, od leve in od desne se bo skušalo dobiti nacionaliste in demokrate za priprave političnim strankam. Proti nacionalni in demokratični misli pa se pregreše nacionalisti ko demokrati, ki se ponižajo do tega, da postanejo priprava strank. Naloga nacionalistov je, da bo v volilnem boju sijala nacionalna misel tako svetlo, da se ne bo nihče drznil zavleči jo v strankarski boj. Kakor neodvisno časopisje, tako morajo gledati tudi nacionalisti, da so oni tisti, ki bodo preprečili, da bi v volilnem boju trpela nacionalna ali državna misel.

Naravnost greh proti narodu pa zagreše oni, ki bi pod geslom nacionalizma spozabili se tako, da bi razbijali shode, da bi ovirali svobodo govora. Pravi nacionalist je učitelj in apostol, ne pa razbijalec shodov.

Volilni boj se pričinja in milijoni in milijoni ljudskega premoženja bodo zapravljeni, ker zahtevajo tako strankar-

Pašić-Pribičevićeva volilna vlada.

Beograd, 7. novembra. — Ker je demokratski klub soglasno odklonil vstop v Pašićevo vlado, je bila v radikalnem klubu takoj po prejemu demokratskega odgovora sestavljena lista nove vlade in predložena kralju. Ob pol osmih zvečer je kralj podpisal listo, ki je sestavljena takole:

Ministrski predsednik: Nikola Pašić.
Podpredsednik in minister brez portfelja: Marko Trifković.
Minister za notranje zadeve: Boža Maksimović.
Minister za zunanje zadeve: dr. Momčilo Ninčič.
Minister za finance: dr. Milan Stojadinović.
Minister za pravosodje: dr. Edo Lukinić.
Minister za prosveto: Svetozar Pribičević.

Pogajanja pred sestavo vlade.

PASIČEVO PISMO.

Beograd, 7. novembra. Dopoldne je poslal g. Pašić šefu demokratskega kluba Davidoviću pismo, v katerem ga vabi, da naj vstopi v demokratski klub v njegovo vlado. Pisano se glasi sledeče:

»Gospodu Ljubi Davidoviću, načelniku demokratske stranke! Čast mi je,

Minister za promet: Andra Stanić.

Minister za javna dela: Nikola Uzunović.

Minister za šume in rude: dr. Gregor Žerjav.

Minister za trgovino: dr. Prvislav Grisogono.

Minister za poljedelstvo in zastopnik min. za agrarno reformo: Krsta Miletić.

Minister za vere: Miša Trifunović.

Minister za narodno zdravje in zastopnik min. za soc. politiko: dr. Slavko Miletić.

Minister za izenačenje zakonov: Marko Gjuričić.

Minister za pošto in brzojav: Velja Vukičević.

Minister za vojsko in mornarico general: Dušan Trifunović.

Vas obvestiti, da mi je kralj poveril mandat za sestavo volilne vlade. Prosim Vas, da mi odgovorite, ali Vaš klub pristaja, da stopi v vlado, ker stoji na istem stališču, kakor tudi radikalna stranka. Na Vaš odgovor bom čakal do popoldne. Nikola Pašić.

Demokrati ponudbo odbili.

Beograd, 7. novembra. Takoj po prejemu Pašićevega pisma je sklical Davidović sejo demokratskega kluba, ki je trajala od 3. do 6. ure popoldne. Poslanca Timotijević in Savčić sta zagovarjala sprejem ponudbe, dočim so bili vsi poslanci odločno proti ponudbi. Po dolgotrajni debati je bilo končno soglasno sklenjeno, da se ponudbe radikalov odbije. Nato je poslal Davidović sledeče pismo Pašiću:

»Gospod! Demokratski klub je sklenil, da ne more sprejeti ponudbe, katero ste mu stavili z Vašim pismom. Mislim, da naše stališče o ustavi ni bilo istovetno, kajti naša stranka stoji na stališču, da se mora ustava in parlament, ki je z ustavo proglašen za temeljno načelo pravnega reda v naši državi, spoštovati, dočim sam način, na kateri mislite sestaviti vlado proti parlamentarni večini, kaže, da Vaša stranka ne stoji na istem stališču. Naš klub iz teh razlogov niti v kakršnikoli obliki ali katerikoli meri ne

more prevzeti odgovornosti za politiko, katere izraz bi bil Vaš kabinet, niti za bodoče posledice te politične spremembe. Razen tega je naš klub tudi sicer nasproten sestavi volilnega kabineta v tem trenutku, ker je skupščina spodobna za delo. Na dnevnem redu so važna vprašanja, katerih nujnost so priznale vse stranke in ki bi jih bilo treba takoj rešiti še pred volitvami. Gospod! Izvolite sprejeti izraz mojega spoštovanja. Ljuba Davidović I. r.

Ta odgovor je bil radikalom izročen ob 6. uri in takoj javljen Pašiću.

Dvoje ministrstev še ni zasedenih, ker upajo radikali, da izstopijo nekateri demokratski poslanci iz Davidovićevega kluba in da vstopijo v vlado nacionalnega bloka. Zlasti računajo radikali na poslanca Timotijevića in Savčića. Če bi se tema posrečilo izvesti delno secesijo iz demokratskega kluba, potem bi prevzela oba še nezasedeni ministrski mesti.

Vlada danes prisegla.

Prva seja nove vlade.

Beograd, 7. novembra. Danes ob 10. uri dopoldne bo sprejet v avdienco predsednik vlade g. Pašić in bo položil prisego in se razgovarjal s kraljem o politični situaciji. Pašić je bil dosedaj že trikrat na dvoru, pa javnost o tem ni bila obveščena. V prvih dneh bo mesto Pašića vodil predsednik posle Trifković.

Zagreb in nova vlada.

Radić pobegnil.

Zagreb, 7. novembra. Vest o vzpostavitvi vlade P.P. je izzvala v Zagrebu veliko iznenadenje, ker je ta, ne baš ravno najboljša solucija krize, prišla nenadoma. Prva poročila o imenovanju nove vlade je prinesel »Hrvat« v posebni izdaji. Dalje je »Hrvat« poročal, da Radić ni v Zagrebu in da je Radić že preje ukrenil vse potrebno za slučaj novega režima. V Zagrebu se je na temlju tega poročila razširila vest, da je Radić pobegnil v inozemstvo. Iz Sušaka prihajajo vesti, da se Radić nahaja na Reki. On je že v prošli noči odpotoval iz Zagreba in včeraj zjutraj prekoračil mejo pri Reki. Vsi blokaški listi so neorijentirani. Preje so javljali borbo, za katero sedaj nimajo poguma.

ski Interesi. Da ti ne zrastejo tako, da bodo ogrožali narodne in državne interese, zato dostojni možje, zato apostoli na plan in volilni boj bo donesek h konsolidaciji države.

Ob 11.30 se vrši v domu g. Pašića prva seja ministrskega sveta. Vsi ministri bodo tekom dopoldneva prejeli svoje funkcije in ngotovili stanje v svojih resorih. Na konferenci vlade bodo diskutirali o volitvah.

BLOK OSTANE KOMPAKTEN.

Beograd, 7. novembra. Ker so demokrati soglasno odklonili vstop v vlado nacionalnega bloka, je gotovo, da ostane blok enoten. V krogih bloka se zagotavlja, da se bo ta enotnost tudi na zunaj manifestirala. Predvsem bo izdal blok skupen volilni program. Skušalo pa se bo tudi pri volitvah samih dokazati enotnost bloka. Če bo glavna volilna parola nacionalnega bloka nacionalno edinstvo, potem bo blok postavil kot svoje geslo parlamentarno načelo. Sploh upa, da bo na ta način tudi v prihodnjih volitvah dokazal, da je večina naroda za njegovo politiko.

VOLILNA BORBA SE ŽE PRIČENJA.

Beograd, 7. novembra. Po sestavi vlade P. P. se pričinja v Beogradu v največjem obsegu volilna kampanja od strani bloka in vlade. Kampanja bo zelo energična in se pričakuje zelo burnih dogodkov. Volilna vlada P. P. prevzema danes svoje funkcije in je takoj odredila najstrožje mere. Notranji minister Boža Maksimović je že sinoči izdal policijskim organom več naredb.

Zopet novi veliki župani.

V Ljubljani dr. Baltič, v Mariboru dr. Pirkmajer.

Beograd, 7. novembra. Danes dopoldne bo podpisan ukaz o imenovanju podtajnika notr. ministrstva Wilderja in podtaj. v min. agrarne reforme Vlada Andrića. Vlada je že pripravila ukaz o imenovanju novih velikih županov v Hrvatski in Sloveniji. V soboto bodo imenovani vel. župani za Bosno: za Sarajevo Nikolić, za Mostar Krajašević, za Bihać Cerović, za Banjaluko Pavlović, za Travnik dr. Du-

šan Petrović. Dalje bo danes podpisal ukaz o upokojitvi drž. podtajnika Cemovića. V Ljubljani bo imenovan dr. Baltič, v Mariboru dr. Pirkmajer.

Zagreb, 7. novembra. V Zagrebu je ponovno imenovan za velikega župana dr. Succon. Za vršila funkcije pr. pokrajinski upravi je imenovana bivš. karlovški veliki župan g. Mojsilović. Oba bosta danes nastopila svoja mesta.

Skupščina bo razpuščena 12. t. m.

Beograd, 7. novembra. Kakor doznajajo politični krogi bo skupščina razpuščena 12. t. m. To pa radi tega,

da se bodo volitve zavlekle do 12. februarja prihodnjega leta.

INVALIDI PROTI P. P. VLADI.

Beograd, 7. novembra. Udruženje vojnih invalidov pripravlja ponovno akcijo proti volilni vladi P. P., ker je ostalo invalidsko vprašanje še sedaj nerešeno. Vojne sirote stopajo v zimo sestradane in brez oblike. Udruženje je sklenilo, da se bo obrnilo na invalidska udruženja zaveznih držav in na Zvezo narodov, ter jih zaprosilo za podporo 200.000 vojnim sirotam, ki so ostale brez vsakih življenjskih sredstev. V posebnem ekspozitu bo invalidsko udruženje razložilo vse faze, skozi katere je prešlo invalidsko vprašanje v državi — nerešeno.

IZJAVA DR. KOROŠCA.

Beograd, 7. novembra. Današnja »Pravda« piše, da so radikali ponudili Korošcu, da vstopi v volilno vlado. Dr. Korošec je ponudbo odbil. Medtem sta Korošec in Spaho izjavila Vašemu dopisniku, da je najslabše rešenje krize volilna vlada P. P. Mi ne protestiramo radi tega, ker se bojimo, marveč ker imamo pravico po zakonu in parlamentarnem potu. Davidović je bil primoran podati ostavko vlade samo pod pogojem, da on zopet sestavi vlado, v katero naj bi stopile tudi ostale stranke in ki naj bi nadaljevala politiko sporazuma. Mesto vsega tega pa je dobil volilni mandat g. Pašić.

ZEMLJORADNIKI RAČUNAJO NA 50 POSLANCEV.

Beograd, 7. novembra. Vodja zemljoradnikov Voja Lazić je izjavil našemu dopisniku, da gredo zemljoradniki z mirno vestjo na volitve. Zemljoradniki so prepričani, da bodo dobili 50 poslancev, v slučaju razpusta HRSS pa še veliko več.

OPOZICIJA V ITALIJI SE ORGANIZIRA.

Rim, 7. novembra. Dne 12. t. m. se sestane opozicijski blok na plenarni seji. Na tej seji bo izdan proglas na narod, v katerem bo očrtan politični položaj in se bo odredilo daljine stališče opozicije. Mussolini bo imel 11. t. m. na plenarni seji vladne večine govor, v katerem bo objasnili položaj v državi. Opozicija namerava v svojem pismu odgovoriti na Mussolinijev izjavo. Politični krogi zatrjujejo, da na tej seji vladne večine ne bo sodeloval noben poslanec, ki pripada udruženju vojnih invalidov in bojevnikov. Prav tako na tej seji ne bo sodeloval noben liberalni poslanec, niti sam Salandra. Ta sprememba v vedenju Salandre se tolmači na ta način, da je Salandra po zadnjih incidentih sklenil opustiti svojo dosedanjio politiko in odrediti podporo fašizmu. Pojutrišnjem pride v Rim liberalni poslanec Sem Benelli in se bo pogajal s konstitucionalno skupino, ki se nahaja danes v opoziciji, da osnuje svoj parlamentarni blok.

VELIKE POPLAVE V NEMČIJI.

Frankfurt, 7. novembra. V dolini reke Main so bile velike poplave. Pri mestu Aschaffenburg se je pripečila velika železniška nesreča. Brzovlak je skočil z nasipa.

POŽAR V TOVARNI GUTTMANN.

Osijek, 7. novembra. V Belišću pri Osijeku je nastal v tvornici tanina »Guttmann« požar. Škoda je velika. Tvornica je bila zavarovana.

IZJAVA DR. MAČKA.

Beograd, 7. novembra. Dr. Maček je izjavil Vašemu dopisniku, da Radić v svojem govoru ni nedostojno govoril o kraljevi osebi, ampak samo kritikoval kraljeva dejanja. Volilni mandat Pašića je razumeti je kot našli korak. V svoji daljni izjavi je Maček ugotovil, da nasilja pri volitvah ne bodo imela onega uspeha, kakor ga vlada pričakuje. Mi smo pripravljeni na vse, vendar verujemo, da do velikih nasilstev ne bo prišlo. HRSS ostane še dalje v seljaški internacionalni in ne bo spremenila popolnoma nič svoje vedenja, ker zato tudi nima nobene razloga.

KONČNI REZULTAT AMERIŠKIH VOLITEV.

New York, 7. novembra. Končni rezultati volitev so sledeči: Vseh volitev je glasovalo 32 milijonov in sicer za Coolidgea 17 milijonov, za Davisa 8 in za La Follettea 7 milijonov. V senatu bodo imeli republikanci 5 mandatorov večine. V spodnji hiši je izvoljenih 241 republikancev, 190 demokratov in 16 progresistov. Pri guvernerskih volitvah sta bili izvoljeni tudi dve ženi. V Chicagu je bil izvoljen en zamorec kosodnik. Zunanja politika Zedinjenih držav je priznanje zaveznih dolgov in obnova Nemčije in drugi evropski problemi, v kolikor prihaja v povrh vprašanje vitalnih interesov Zedinjenih držav.

PUČ NA KITAJSKEM.

London, 7. novembra. »Times« javlja iz Pekinga sledeče: Politična drama na Kitajskem postaja vedno bolj zamotana. Včeraj popoldne so vladne čete po nalogu provizorne vlade v Pekingu navale na carsko palačo in za prle vse izhode. Nato je poveljnik če v spremstvu nekaterih politikov odšel k odstavljenemu cesarju in mu predložil modificiran tekst, ki predpostavlja kitajsko republiko. Kralj se je moral odreči privilegijev in mu je bila določena po sporazumu apanaža 4 milijone dolarjev. Kakor trdijo politični krogi, je bil ta puč izvršen po inspiraciji sovjetskega poslanika Karahana. Puč je izzval veliko senzacijo in ne ve se še, kakšne bodo njegove posledice. Bivši car Mandžu je bil interniran. Pojutrišnjem se bo vršila konferenca generalov, ki bodo volili novega predsednika republike.

LLOYD GEORGE PREDSEDNIK LIBERALNE STRANKE.

London, 7. novembra. V Asquithovem domu se je včeraj vršila seja poslancev liberalne stranke. Na seji je bil izvoljen za predsednika stranke Lloyd George. Asquith bo odpotoval s sinom v Egipt, kjer bo ostal čez zimo in se bo povrnil šele začetkom februarja v London, kjer se bo udeležil kongresa liberalne stranke.

Borzna poročila.

Curih, 6. novembra. Beograd 7.55, London 23.71, Pariz 27.05, Milan 22.475, Praga 15.475, Budimpešta 0.0068, Bukarešta 2.90, Sofija 3.825, Dunaj 0.007310.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Vprašanja.

Ali si Slovenec, ki ti je mar za našo zemljo in rodni jezik in za slednjo ped, ki bi ti jo hoteli iztrgati in jo potujčiti?

Ali se spominjaš časov, ko so po načrtu prodirali v tvojo zemljo in ti vsiljevali tuj jezik in ga vtepali tvojim otrokom, hoteč jih izneveriti rodni zemlji in tvojemu srcu?

Ali se spominjaš, kako so te pitali z drobtinami, ko si zahteval kos, ki ti je po pravici šel?

Ali se spominjaš gnjeva, ki ti je stiskal pesti, da bi udaril, a so ti bile roke vezane?

Spominjaš se in iz svobode ne bi šel več v suženjstvo, v katero so zapadli naši bratje, v suženjstvo, ki je hujše kakor katerokoli prej. Jezik in dušo zahtevajo od naših zaslužnih bratov in še zemljo jim hočejo iztrgati;

prošula razlastitvena odredba iz letošnjega julija priča to!

Ali moreš ostati, ki si Slovenec, pri tem brezbrizni?

Ali ne slutiš, da je udarec za udarec, ki zadeva naše brate v Korotanu, ob Soči in Adriji, udarec, ki je namenjen nam vsem?

Kak bo tvoj odgovor?

Slovenec sem in mi je mar za rodno zemljo in jezik in za slednjo ped, ki bi jo hotel kdo nam iztrgati in jo potujčiti! Življenje za rodno zemljo, življenje za rodni jezik!

Pravi! Toda ali boš 9. novembra, ko gre Jugoslovenska Matica v boj za kulturno podporo zaslužnim bratom, tudi tako nesebično navdušen in pripravljen na žrtev?

Bodli in pokaži že ob tej priliki, da se tvoje besede skladajo z dejanjem!

Položaj v Indiji.

Malo pred angleškimi volitvami je izdal indijski podkralj lord Reading dopolnilno odredbo in kazenski zakon, po kateri se politični oblasti bistveno olajša postopanje proti separatističnim Indijcem. Takoj na to je odredil guverner lord Lytton številne aretacije uglednih Indijcev in obenem so se vršile po vseh bengalskih mestih mnogobrojne hišne preiskave. Glavna odločba nove odredbe je, da ne spadajo politični prestopki več pod kompetenco sodišč, temveč da sodi o njih poseben kolegij, obstoječ iz treh komisarjev, od katerih morata vsaj dva imeti kvalifikacijo sodnikov.

Oster nastop indijske vlade je angleško prebivalstvo v splošnem odobravalno in sicer brez ozira na politično pripadnost. Že meseca dolgo je pri našlo angleško časopisje alarmantne vesti o rastočih nemirih v Indiji in splošno se je povdarjalo, da je vsaka vzburnost angleške vlade napačna. Avtoriteta Anglije da zahteva brezpozorno, da se uporabi proti vsem nemirnim Indijcem politika trde roke.

V resnici je bilo tudi že polno vzroka za vznemirjenost med Angleži. Teroristično gibanje je raslo in pred vsem so bile njegove žrtve med oficirji, uradniki in znanimi zasebniki. Zlasti pa je trpela avtoriteta vlade škodo, ker ni bilo mogoče morilcev kaznovati. Priče so redoma odrekli in neštokrat se je zgodilo, da je bila priča, ki je govorila resnico in obtežila obtoženca, drugi dan umorjena. Teroriste so svarili (indijski avtonomisti) odkrito podpirali. V januarju je bil ubit ugleden trgovec Sava. Ko je bil njegov morilec obsojen, je imel vodja svarajistov Das govor, v katerem je poveljeval morilca.

Središče teroristov Indije je mesto Kalkuta. Tu se zbira vsa inteligenca, zlasti vsa fanatično nacionalna mladina, ki se v mestih Evrope ni naučila samo, da imajo narodi pravico samoodločitve, temveč ki se je navadila tudi revolucionarnih metod, s katerimi se te pravice pridobi. Gotovo je, da je velik del te inteligence v tesnih stikih s sovjetskimi propagatorji in najbrže dobivajo od njih tudi bombe. Pri hišnih preiskavah so namreč našli poleg obsežne teroristične literature tudi celo izdelovalnico bomb, ki je bila izvrstno opremljena in v kateri so se našli predmeti, ki kažejo na zvezo z Rusijo. Vsa ta nacionalistična mladina je pokrenila takozvano bengalsko gibanje. Ustanovljene so številne tajne organizacije, ki so razširjene po vsej Indiji.

Oster nastop indijske vlade je seveda čisto drugače, ko na angleško, učinkoval na domače indijsko prebivalstvo. Po poročilih angleških listov je bilo prebivalstvo Kalkute sicer mirno. Toda to ne pove dosti, ker je gotovo, da so vsled nje politični krogi Bengala naravnost ogorčeni. Zanimivo je pri tem, da je voditelj vsemohamedanske organizacije javno obsodil korak vlade in da so nastopili proti odredbi mohamedanci in Hindi skupno, pa čeprav vlada med njimi silno sovražstvo. Dosedaj so bili skupni nastopi obeh velikih fanatikov skoraj izključeni.

Zlasti pa je nejevoljno indijsko prebivalstvo, ker vidi v odredbi samo volilni manevar delavske stranke. Indijci so prepričani, da je delavska stranka hotela z odločnim nastopom v Indiji popraviti svojo reputacijo v Angliji. V tem vidijo silno ponižanje in to jih je še bolj podkrepilo v odporu proti Indiji.

Kako je v Rusiji.

Na zborovanju avstrijske socialno demokratske stranke se je v svojem govoru dotaknil dr. Friedrich Adler tudi ruskih razmer. Njegova izjava je bila zelo zanimiva, zlasti ko razpravlja Adler o razmerju stranke do države.

Kako je torej v Rusiji? Adler odgovarja na to vprašanje sledeče:

Lenin je nekoč dejal. Ko bo revolucija končana, potem bo morala Rusija zopet stopiti na svoje skromno mesto in prepustiti vodilno mesto državam z razvito industrijo.

Jo. In to je resnica. Če bodo naša stremjenja uresničena in bo uresničena socialistična ureditvena država, potem bodo še neindustrializirane države med socialistične družbe. Kjer še ni zmogala civilizacija nad barbarizmom, kakor v nekaterih gospodarskih populnoma zaostalih deželah Azije in Afrike, tam se bo moralo delati še dolgo, potem, ko bo v civiliziranih državah socializem že uresničen z ne civiliziranimi metodami. Te metode uporablja danes kapitalizem in boljševizem jih zvesto kopira.

J. S. Machar:

Sto in prva povest Boccacia.

Šla sva iz Gaadena v Helligenkreutz, moj prijatelj, arhivar pri knezu K. in jaz. Lepa, široka cesta vodi skozi gozd in senčni hlad, ki je ležal na njej, je očividno osvežil mojega, od vročine utrujenega prijatelja.

Začel se je ozirati krog sebe, vihteti palico in posnemati življenje drozda in glas kukavice — naenkrat pa se je ustavil in mi začel praviti z vneto, ki je lastna strokovnjakom:

— Vraga, zdaj se mi, da ti nisem še prav nič omenil svojega odkritja? —

— Odkritja?

— Ali ni to odkritje, če najdes rokopiis Decamerona?

— Beži no — beži!

— Le ne smeš se tako skeptično — me je prekinil — pravi, pristni Boccaccio! Pergament, pisava, sicer pa menda priročno, da se v svoji stroki nekoliko spoznam. Primerjal sem rokopiis s florentinsko izdajo iz l. 1527, ki jo ima tudi naš knez, in rečem ti, manuskripti ne odtehtaš z zlato. Le eno mi je uganka: vseh teh novel skupaj je sto in ena...

Poslil me je smeh: »Očividno torej prepis in urni prepisovalec je po vzorcu pripisal še en komad.«

— »Jedva, jedva,« je ugovarjal prijatelj resno. — Čital sem ravno to poslednjo novelo neobičajno pozorno in našel nisem najmanjše razlike v slogu in jeziku. Tudi po vsebini se ne bi razlikovala preveč od ostalih sto povesti, presenetila pa me je okoliščina: globokost, kakršne Boccaccio drugje nima. Najprej opisuje namreč tragično smrt edinega mladega sina vojvodnega, nato omenja, kako se je vladarjeva rodbina pregrešila zoper svoj narod, citira besede sv. pisma o Gospodovi osveti, ki kaznuje celo še v tretjem in četrtem kolenu in omenja, da je obstajal podoben nazor tudi že pri starih narodih. Mi smo to osvetlo omenovali sveto in večno živo Nemesis.

— Povej mi, prosim, na kratko vsebino te povesti!

— Krajše nego je pripoveduje Boccaccio sam, se to sploh ne da povedati. To njegovo praprsto pripovedovanje se namreč odlikuje po nenavadni stvarnosti. Mi, moderni ljudje, ga v tem ne moremo doseči. Vsebina je torej sledeča: Vojvoda Giuseppe ima edinega sina Gitala. Njegov rod je najstarejši in najuglednejši od vseh vladajočih rodov v Italiji. Nekdaj so bili to strogašni plemiči, toda njihov prednik Rodolpho, je izkoristil srečno naključje in je položil temelj bogastvu in slavi svoje hiše. Nesložni knezi namreč niso hoteli nikomur izmed svojih vrstnikov privoščiti odličnega mesta in so izvolili strogašnega Rodolpho na čelnikom lige, upajoč, da bodo lahko v senci njegove moči delali po svoji volji. Toda Rodolpho jih je ukanil. Ne le senco moči, temveč moč samo je hotel imeti. In imel jo je. Posvetil je svojo pozornost namočnejšemu izmed knezov, vojvodi Odoakerju, ki je vsled svoje moči in bogastva slovel kot »zeleni ali zlati« vojvoda. Tega je pokoril Rodolpho, pobral mu je mesta in jih proglasil za last svoje hiše. Ko pa se je Odoaker, razdražen ne le kot vojvoda, marveč tudi kot človek, iznova uprl, ga je Odoaker, razdražen ne le kot vojvoda, izgubil življenje. Slava in moč Rodolphova sta vsled tega rasli tako, da ni imel nobene tekmeča več. Kot dober rodbinski oče je skrbel tudi za svoje otroke. Ženil in močil jih je uspešno in njegov praktični duh je živel tudi v njegovih potomcih. Bodisi z močnimi, bodisi z mečem so se povzpeli tako visoko, da so postali prva vladarska rodbina v Italiji. Vse neznake so sredno prestali, njihova moč se je neprestano množila in stalno rasla, pri tem pa so bili bili in nesreča ne le za svoj narod, marveč za vso Italijo. Mračni, fanatični, oholi vladarji so se smatrali za božje namestnike na zemlji in domnevali so, da je vsako njihovo dejanje storjeno v božanskem navdahnjenju in da služi le v večjo čast in slavo božjo.

Sin Giuseppe, Julius je navidez obetal v svoji mladosti najboljšo. Pripovedovali so gašitve zgodbe o njegovem dobrem srcu in njegovi odprti glavi. Giuseppe sam ni bil slab vladar, toda bil je omahljiv.

Mi smatramo Rusijo kot deželo, ki ne more postati socialističen ideal niti tedaj, ko bo v Evropi socializem že uveljavljen. Komunisti pa temu nasprotno pravijo, da je Rusija socialističen ideal, v katerem je že vse uresničeno.

Kaj je torej v Rusiji od socialističnih zahtev uresničeno? Kadarkoli sem govoril z ljudmi, ki so bili v Rusiji, vedno sem spoznal, da v ekonomskem in socialnem oziru ni v Rusiji ustvarjena niti ena stvar, ki je ne bi imeli že pri nas in vendar nismo v prav nobeni socialistični republiki. Nikakor ne trdim, da imamo mi socializem. Toda enako nisem še nikdar našel poudarka, da bi dejal, da imajo Rusi socializem. In če se vprašam, kako to, da so bili Angleži, ki so prišli v Rusijo, očarani od tega, kar so tam videli, tedaj moram reči, da nisem nikoli mogel zaslediti, da bi bili gospodarski ali socialni pojavi vzrok njihovega navdušenja, temveč da mora biti vzrok v nečem drugem.

In končno sem našel tudi ta vzrok. Njih je navdušila moč stranke, ki jo ima v Rusiji komunistična stranka. Vsa denarna sredstva države so komunistični stranki na razpolago, vsa oblast države je v službi komunistov. In v tem oziru je komunistična stranka v Rusiji nad vsemi strankami, ker nobena druga nima nje enake moči. Komunisti v Rusiji imajo brezdvomno najboljši arhiv socializma. Marx Engelsov Institut v Moskvi ima gotovo največjo zbirko socialistične literature. Ustanovili so dalje še en konkurenčni Institut, Leninov Institut. Strankarske letake in programe tiskajo v takem obsegu, kakor je to v Evropi nemogoče. Izdajajo knjige sodrugov v popolnih izdajah in celo od onih, katere napa-

dajo. Priredili so na primer celotno izdajo Kautskega, pa čeprav ga označujejo kot izdajalca proletariata. Izdali so celotno izdajo Marxa, ki še ne obstoji v nobenem drugem jeziku. Skratka na razpolago imajo vsa sredstva države in to jim omogoča, da vodijo delo za stranko v takem obsegu, kakor tega ne more niti primeroma vršiti niti ena druga stranka.

Pred revolucijo so bile vse socialistične stranke v Rusiji izven zakona. Prestale so vse najhujši boj in ker so ga prestale zmagovito, zato so bili sodrugi na svojo stranko ponosni. Skoraj jim je bila stranka najvišji ideal in ko so prišli boljševiki na vladno, so hoteli ta ideal uresničiti. Z državnimi sredstvi so pričeli organizirati državno stranko in delo za stranko je bilo identično z delom za državo. Zato pa je bil tudi efekt revolucije vse prej ko socialističen. Ni uresničen v Rusiji komunizem, temveč uresničena je samo stranka. In vsled tega je komunistična stranka v Rusiji nasilna in zato preganja vse svoje nasprotnike, kakor caristična vlada izdajalca. Med tem, ko mi sodruga, ki je delal proti stranki ali ki se ne strinja s strankinim programom izključimo, ga v Rusiji zapro na Solovecke otoke in puste, da tam od gladi in pomanjkanja umre, če ga sploh takoj ne ustrelje. Oni v Rusiji so si postavili strankarski absolutizem, noben absolutizem pa ni v skladu z zahtevami demokracije. Mi ne maramo živeti z državno pomočjo, temveč z lastno in zato smo močnejši od ruskih komunistov, ki se morejo vzdržati le s silo bajonetov.

Adlerjev popis ruske komunistične stranke je točen in ne potrebuje nobenega dodatka.

Politične vesti.

ki so bili obtoženi, da so pripravljali revolucionarno gibanje proti sovietski vladi. 12 obtožencev je bilo obsojenih na večletne ječe.

— Jakost čehoslovaške komunistične stranke je podal njen tajnik Zapotocky na zadnjem kongresu stranke sledeče podatke: Članske prispevke plačuje 139.000 oseb, od katerih je 86.000 Čehov (62 odst.), 29.000 Nemcev (21 odst.), 11.000 Slovakov (8 odst.), Madžarov 7.000 (5 odst.), Rusinov 4.000 (3 odst.) in Poljakov 1.000 (1 odst.). Zelo visoko je število organiziranih žen, skoraj ena četrtina vsega članstva.

— Volilni nemiri v Ameriki. Za volilni dan je imelo v mestu Chicago 4500 policistov permateno službo. Kljub temu je prišlo na več mestih do težkih nemirov, pri čemer je bilo več oseb ubitih. Dva avtomobila, polna oboroženih mož, sta se v polnem teku obstrlevala. Ena oseba je bila ubita, dve pa težko ranjeni. V mestu Nyles v državi Ohio so se dneвно vršili težki boji. Proti organizaciji Ku-Klux-Klana je bila ustanovljena protiorganizacija »svetovzora plamenčnega kroga«. Nemiri so bili tako težki, da je morala poklicati policija na pomoč milico. En milijonar je bil ubit. Posebno težki spopadi so se vršili v južnih državah, kjer je morala vlada proglasiti v par državah obsešno stanje.

— Radio in volitve. Prvič je igral letos pri ameriških volitvah radio velikansko vlogo. Zamudne volitve so klicali z radiem na volišče. Volilni govori so se vršili enako po brezžičnem telefonu in končno ni bilo ljudem treba stati pred redakcijami in čakati na poročila o izidu volitev, ker je radio sporočal vesti tudi v stanovanju.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Cetrtek, 6. nov. zaprto.

Petek, 7. nov. Firma P. B. Red E.

Sobota, 8. nov. Sestero oseb išče avtorja Red A.

Nedelja, 9. nov. Zora, dan, noč. Izven.

Ponedeljek, 10. nov. Pri Hrastovih. Red B.

Opera:

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Cetrtek, 6. nov. Rusalka. Red D.

Petek, 7. nov. Majiska noč. Red B.

Sobota, 8. nov. Cavalleria rusticana. V vodnjaku. Red C.

Nedelja, 9. nov. Trubadur, gostuje tenorist dr. M. Adrijan z Dunaja. Izven.

Ponedeljek, 10. nov. zaprto.

rah, ki jih je pokrival sneg. Prijetna toplota je žarela z ognilišča v sobi samotnega lovškega gradiča in vino je razgrevalo dušo. Družba ni bila velika: štirje Juliju vdan plemiči so sedeli z njim. Pili so in vino je lelo učinkovito: Oči so se nagubile in veke so postale težke. Iz nekega vzroka se je razvil prepir. Julij, ki je bil v tem stanju globoko uverjen o vzvišenosti svoje osebe, je zabrusil svojemu nasprotniku nedostojen izraz v obraz. Ta pa je brez odgovora vstal, zgrabil steklenico za grlo, jo obrnil in treščil princu po glavi. Udarec je zadal silno in dobro. Julij se je zrušil z razbito lobanjo. Pivci so se hipoma streznili in se razpršili. Prišel je sluga, položil svojega gospoda na divan; nato je odšel in potkal na duri spalnice...

— Mlada plemkinja se je oglašila. Sluga ji je povedal, kaj se je zgodilo. Planila je ven, pogledala razbito lobanjo svojega ljubčena in se navidez mirno vrnila v spalnico. Ko pa je čez nekaj časa sluga potkal, hoteč svetovati kratkosti, naj brzo odpotuje, ni dobil odgovora. Z lastno roko je storilo dekletu konec svojemu brezupnemu življenju...

Drugi dan zarana je prišel eden princu v tovarišev k staremu Giuseppeu in mu naznanil, kaj se je zgodilo. Nato je šel zasledovat morilca; dobil ga je nekje ob morskem bregu in ga ubil po kratkem boju.

To je torej vsebina stoinprve novele našega rokopiisa. Na koncu je, kakor sem že omenil, par silnih in z prepričanjem napisanih stavkov o Nemezi, okolost, ki je pri tem galantnem in lascivnem avtorju v resnici najbolj čudovita...

Prijatelj arhivar je obmolnil.

Prišla sva v Helligenkreutz. Prijazna, čedna vasica je na obdani kroginkrog z gozdnatimi holmi. Stara cistercijska opatija z znamenito samostansko cerkvijo iz 12. stoletja, kjer so krasno slikana okna in kjer leži v kripti trinajst Babenberzanov.

Ko sva stopala z vrha nizdol, sva opazila par turistov z Baedekerji; stopali so po peščenem drevedu proti pokopališču. Domačin jih je vodil in silala sva, kako jim je pomorno razlagal, da so trdi...

Dario Niccodemi: Zora — dan — noč.

Komedija v treh dejanjih. Poslovenje E. Kralj. Komedijo so prvič uprizorili v gledališču Vaile v Rimu l. 1921 pod avtorjevim vodstvom. Je nekoliko spekulativno moderna, a strogo za oder preučena stvar, koje uspeh zavisi od obeh glavnih oseb, Ane in Maria. Ostale osebe so le z rutiniranim oderskim pogledom izbrana tehnična sredstva, ki pospešijo potek dejanja in mu odvzemo nevarnost dolgočassja. Viden je na odru le glavni par. Snov je talna pesem dveh src, sladak in italijansko zgovoren duet neproblematične ljubezni, opalajoče se na lahkih živčnih dramilih in preživljajoče trojno fazo, razdeljeno v tri dejanja. Kot je Pirandellova komedija v zadržku, »Sestero oseb išče avtorja« drzen oderski eksperiment, tako je »Zora — dan — noč« dramatičnara srčna zgodba brez tragike, a prijetnega, intimnega čara. V »brezmadežnem« jutru se v begotnem slučaju srečata Ana in Mario sredi sanjajočih rož in v skrivnostni harmoniji narave. On se pripravlja na dvojbi in sreča v gozdu Ano, ki jo zasleduje do njenega doma. Bonbonček nevarnosti, okolica in burno — sugestivni nastop smrtnega kandidata vzbudi žensko radovednost, zatem zanimanje, simpatijo, ki rodi prvi poljub. A zora se umakne dnevu. »Za veliko ljubezen ni treba, da bi se ljudje predobro videli.« In tako je »najljubša prevara rojena v zarji, ubita po dnevu, vstaja po noči in živi kot še nikoli...« Dan je tudi in spačen, izpremenjen potezeje v poteze, vrtove v nasade in iz tihih sluteni vsakdanje potrebe. Avtor je uporabil dosledno izveden oderski trik. V dnevu izkuša in pretehtava Ana Marijevo vrednost. In ko ji na kolenu dokaže, da je pripravljn žrtvovati sebe, svojo prostost in vse, kar mu je draga, tedaj se ob srebnem luninem svitu v fantastično — nerensnično vrtno znaideja za vselej. Stvar bi bila zelo omedlena, da ni živahnega dialoga, literarno — dramskih domislekov in iluzije, ki plava nad pisanim delom (občutek pri čitanju) ter vsebinsko polno režijskih pripomočkov. Niccodemi je človek, poznavaioč oder do potankosti. V tem leži glavni uspeh njegovih mnogobrojnih del. Upričorena komedija pa ni zapustila onega lahko-mirnega občutka pesmi kot bi to stvar zahtevala. Prvo dejanje je režijsko preveč obrnjeno na navodila. »Vrt poln dreves, nasadov in cvetic.« To naj bo predvsem ozadje na glavni režijski smoter. Neko brezsvovno trepetanje vsajajočega jutra nad drhti v ozračju, bolj naznačeno kot resnično. »Zora« je simbol prihajajočega ljubezni in ne njen izraz. Pri vrta h se odigrava prvi del komedije in so ta vrata — ob strani. Režijsko je vse prvo dejanje preveč realistično in odvrača pozornost od dueta. Ga Sarčeva je podala Ana Istocka realistično, a z vsrni izraskimi finessami, ki so v drugem dejanju prišle do resnične veljave. Vedno se pa ni mogla ogniti Niccodemi prislovice, da je »razložen čudež — uničen čudež« ter je šele v mehkih tonih zadnjih scen začarelo njeno najboljšo: diskreten ogled, mehka linija občutja in iluzije polna igra. Za duet Ana Mario je treba harmonično uglešanih instrumentov. To se je v drami »Ono« siljajo postrečilo dvoletni Bratina — Bukšekova. V tem je hodil Mario z. Kralja svoja pota. Značilne poteze karakternega igralca so stopale v ospredje: tipični glas in dramatični značaj kreacije. Občutek je to, če čujemo dobrega baritonista peti tenorsko arijo v potrditvi. Kot dober poznavalec moderne italijanske drame in inteligentna, priznana moč našega odra, pa je bil edini poklican prevzeti to vlogo. Izrazitega ljubimca itak nimamo. Najbolj ga pogrešamo v literarno — kočljivih prevodnih delih. Pri uprizorjeni komediji je tekel dialog dokaj gladko. Muzike italijanskega jezika, konverzacijske prednosti južnega dialoga ter živahni ogem v sceničnih nastopih seveda ne prevod ne nastopajoči niso mogli reproducirati. Za odrom so oskrbeli ilustracijo dejanja: g. Šest, Rakarjeva, Vida, Jezkova in Jan. Nekaj glasov je bilo manj lasnih. Igra je zbog svoje ljubke dražestni ugajala. Trud in voljo, ki sta jo zlasti dvoica ga. Sarčeva in g. Kralj dokazala, je pripomogel tudi na našem odru delu do uspeha.

— Sprememba današnjega opernega repertoarja. Današnja predstava Pikove dame se mora odpovedati in to vsled bolezni gdc. Vanečkove, ki še ni okrevala in vsled zdravniške odredbe danes ne more nastopiti. Mesto Pikove dame se poje opera Rusalka za isti red D. Abonentni reda D. dobe Pikovo damo z gostom Simencem pozneje.

Kitajci in celo nekaj Japoncev obiskali to pokopališče. Pridužila sva se jim. Vodnik nas je peljal h grobu pokritemu z veliko, temno, mramorno ploščo: pri zgornji se dviga drugi kamen in na tem stoji napis: Mary baronesa Veczera * 1871, † 29. prosinca 1889. Seveda nemški. In spodaj stoji verz iz knjige Jobove: »Kakor cvetlica zraste človek iz ovane.«

Dame so trgale bršljino listje z groba, gospodje so se zatopili v pogovor, midva pa sva stopila na grobarjev mgljav in pokopališčno kapelo.

To kapelo je bila dala zgraditi stara baronica Veczerova v spomin svojih dveh otrok. Njen sin je padel kot častnik v drugi bosanski vstaji leta 1882, drugo dete je Niobe je bila hčerka Mary, ki smo bili ravnokar stali ob njenem grobu. Prekrasno sliko smo zazrli v oknu kapele. Solnčni žarki so padali naravnost na slikano steklo ter odzračili njega barve. V sredini slike sta di Madona, na obeh straneh klečita dva, »ki sta angelja, a sta bila nekoč človeka v življenju.« Eden izmed njiju, oni na levi, zre z udanosti polnim pogledom v Madono, zadovoljen je v svojo usodo, ki je le bil deležen na svetu, umrl je kot »vojak in poštenjak«.

Drugi angelj dviga sklonjene roke k Madoni: Krase ga črni lasje z modrim bleškom in azurne oči v očeh pa polno hrepenenja in gorja. Hrepenenja po vsem, kar mu je življenje odkrepilo, gorja od vsega, kar mu je življenje dalo...

Običlje Madone pa je strogo, da grozeče resno in njena roka preteče kaže tja nekam proti izhodu kapele, preko pokopališča, preko doline, kjer leži vasica, preko gozdnatega vrha, na čegar drugem pobočju leži lovski gradič...

Odšla sva s pokopališča. Bela cesta z vasico se vije na vrh, ki leži nasprotno od nas, in vodi v Mayerling.

Nisva šla po tej cesti. Bila sva utrujena in lačna. Sedla sva v lipovo seuco samostanske gostilne in prijatelj mi je začel razlagati nekatere zanimive stilistične posebnosti iz stoinprve novele Boccacia.

Dnevne vesti.

— Mariborskim naročnikom. Narodni Dnevnik izhaja redno ob 11. dopoldne in bi moral dospeti že popoldne v Maribor. Dogažale pa so nerednosti, ki jih je povzročila preureditev izhajanja lista. Ukrenjli smo vse potrebno, da se te nerednosti ne bodo ponavljale in prosimo vse mariborske naročnike, da nam oprostijo, če je bilo prvi teden preureditev izhajanja nekaj nerednosti.

— Uprava Narodnega dnevnika. — Včeraj smo bili počasi s preiskavo v uredništvu in na stanovanju. Preiskava je zasluga g. Zelenke, občinskega tajnika v Ptuj, ki se je čutil žaljenega zaradi dveh noči izza zadnjega ptujskega volilnega boja. Isto čast, ko mi, je doživelo tudi »Jutro«, in sicer v isti stvari. Preiskava je bila seveda brez uspeha. Pri tej priliki bi si dovolil par besedi na naslov deželne sodišča. Že vajence v tiskarski stroki ve, da so rokopisi ob tiskanju lista že uničeni in mora zato biti vsako iskanje rokopisov par dni po izidu lista brezuspešno. Praksa je to tudi v polni meri potrdila, ker dosedaj se še ni niti ena uredniška preiskava posrečila. Zato mislimo, da bi se mogle te uredniške hišne preiskave v bodoče opustiti, ker z njimi izgubljamo po nepotrebnem čas samo urednik in preiskovalni sodnik. Se bolj neumestno in tudi zelo nesimpatična — da se izrazimo kar najmileje — pa je preiskava na stanovanju urednika. Vendar ne moremo misliti, da bi bil na svetu urednik, ki bi se tiskane rokopise, zlasti kak volilni dopis iz dežele proti vsem uredniškim običajem nosil domov shranjevat samo zato, da bi mogel sodišče eruirati pisca. Mislimo zato, da je še krajši čas, da se take preiskave v bodoče opuste.

— Prelet čmo in objavljamo, ker ne moremo nikomur delati krivice. — Gospod urednik Ne sklicujem se na nikak paragraf tiskovnega zakona, ampak ugotavljam samo neresničnost trditve g. Bukovca, kakor so priobčene v »Narodnem dnevniku« v notici o obč. zboru podružnice Kmet, družbe v Ljubljani in sicer:

1. G. Jamnik ni bil odpuščen, ampak je s pisnom z dne 17. septembra 1924 zaprosil, da se ga blagovoli razrešiti vršitve strokovne službe pri Km. družbi.

2. G. Rohman še sedaj deluje pri Kmetijski družbi in sicer kot urednik »Kmetovalca«.

3. G. Lah ni bil na novo sprejet, ampak je nastopil službo na podlagi sklepa disciplinarne komisije z dne 10. septembra 1924. S spoštovanjem Evgen Jarc.

— Da ne bo nejasnosti in da ne bodo mogli naši nasprotniki v kalnem ribarju, izjavljamo z ozirom na naše neverjetne politične razmere, da seveda ni o objavi pojasnila g. Jarca naše stališče glede Kmetijske družbe v nobenem oziru izpremenjeno. Nastopili smo takoj proti odgoditvi občnega zbora in nastopili tudi proti imenovanju g. Jarca za družbenega komisarja. Upamo, da so sedaj vendar enkrat začela Kmetijska družba z rednim delom in da bo vendar enkrat že oproščena političnih bojev, ki v njo nikakor ne spadajo.

— Ljubljanska borza popolna. Finančni minister dr. Spaho je podpisal v zadnjem trenutku še dovoljenje, da sme ljubljanska borza trgovati tudi z valutami in devizami.

— V resnici silajna namera! Tobačna uprava namerava v kratkem znižati ceno vsem onim vrstam cigaret in tobaka, ki se je malo kupujejo, zato pa zvišati ceno vsem onim cigaretam in tobaku, ki se mnogo kupujejo. Bolj nesocialne, pa tudi bolj zetrgovske odredbe si v resnici ni moglo misliti. Kadilci so že na tem, da prenehajo s kajenjem, tako drag in slab je tobak. In dražji tobak že ne gre več. Ali bi hotela monopolistična uprava, da opuste kadilci še cenejši tobak. Nameravana manipulacija s cenami bi to gotovo dosegla.

— Že peti slučaj požara v okolici Krake. Tekom enega meseca se je pripetil predsmotnim na Primorskem pri Kranju. Okrog 9. ure zvečer je prišla goreti neka poleg čiste stojišča kmečka hiša, s katere pa se je požar razširil z bliskovito naglico na nasprotni strani stojišča hišo in na to in ono stran stojišča gospodarska poslopja in je v kratkem vse upepelilo do tal. Na lice mesta so prispelo požarne brambe iz Primorskega, Nakijskega, Kranjskega in še tri druge, ki so ogreni lokalizirale, ker ga pogosti ni bilo več moč. Vzrok požara je neznan. Škodo cenijo na okroglo en milijon kron.

— Tatvina dnevnikov kraljice Marije. Ob priliki bivanja N. Vel. kraljice Marije na Sušaku je bilo iz kraljičine priloge pokradeno več stvari, med njimi tudi kraljičini dnevniki. Radi tega je bil v torko jutraj aretiran postojanski kolodvor v Baku Bulvan, ki je tatvino izvršil in bil odpuščen v zapore sodišča v Ogulinu. Kovčeg dnevnikov je bil poslan v Zagreb, od koder ga bodo poslali maršalu dvora v Beograd. Policija išče še ostale pokradene predmete.

— Zagonetna zločina v Beogradu. Dne 6. preteklega meseca je odšla 14letna, močno razvita deklica Lenka Mergl. Življala je v Zemun v Beogradu, kjer je obiskala svojeto. Pri njej je ostala do 23. istega meseca, kakor se je poslovala in odšla proti kavarneru pristanišča, hoteč se vrniti domov v Zemun. V pristanišču pa je zaslala pomoč, ki jo je izjavil mornarji, to se ni točno ustanovljeno, na neki veliki tovarni čoln, kjer pa jo je prijel zandarm beograjske policije in jo hotel legitimirati. Ker ni imela pri sebi nobenih dokumentov, jo je zandarm odpeljal k dežurnemu uradniku Vukoviću na kvart (stražnico), kjer jo je isti preuiskoval nad eno uro. Deklica je bila močno prestrašena in ga je jokaje prosila, naj jo pusti domov. On pa ji je dejal, da sedaj pomoči ne sme pustiti, ker še ni dosti poznana v mestu in bi se lahko izgubila. Naročil ji je, da se v neki zloglasni kavarni v bližini, o kateri je znano, da se tam izdajajo »sobe za prenočišče«, ter ji dejal, da jo bo drugi dan stražnik spremil domov. Okrog 10 ponoči pa je prišel isti uradnik v kavarno in odšel v prvo nadstropje, kjer je potikal na vrata dekličine sobe. Ta je vsa preplašena odprla in uradnik je vstopil ter zaklenil vrata za seboj. Notri se je zadržal nad pol ure in nato odšel. Zgodaj jutraj pa je deklica vstala in se odpravila v Zemun, kjer je svoji materi povedala, da je bila to noč onečaščena od dotičnega policijskega uradnika v Beogradu. Mati je takoj vložila ovadbo na policijsko ravnanje, ki jo je uvedel preiskavo. Zaslusila je bila sodarica iz dotične kavarne, ki je izpovedala, da je prišla Lenka prejšnji večer v neki mornarjev v kavarno in tožila, da jo boli glava in da bi rada odšla spat. Gospodar ji je odredil posteljo v neki sobi, kjer je bilo še šest drugih postelj, ki so bile že vse oddane raznim moškim. Lenka ji je pripovedovala čudne stvari, kako da je morala pobegniti pred svojim očedom, ki da je

zelo rabijsen človek in da jo hoče uničiti, v Beograd, kjer se je spoznala s kapitanom ladje »Bačka«, s katerim je živila deset dni. Nato jo je kapitan spodil in je potem živel pet dni s tistim mornarjem, ki je prišel preje z njo v kavarno. Nekaj po deveti uri je prišel v kavarno policijski uradnik Vuković in odšel v prvo nadstropje v sobo, kjer je spala Lenka. Notri se je zadržal 20 minut in nato odšel. Drugo jutro se je Lenka oblekla in, ne da bi kaj rekla, odšla. Na bližnjem vogalu jo je čakala neka starejša ženska, o kateri misli, da je bila njena mati. — Policija z vso vnemo išče tistega kapitana in mornarja in je pridržala tudi uradnika v zaporu.

— Razbojnik Vido Pavičević ubit. Iz Cetinja poročajo, da je bil kačak in odmetnik Vido Pavičević, na katerega glavo je bilo razpisanih 100.000 dinarjev, dne 2. t. m. zvečer od svojega bližnjega sorodnika istega imena in prilika ustreljen. Med njima je prišlo do ostrega prepira radi tega, ker je sorodnik očital Pavičeviću, da trpe radi njegovega razbojništva vsi sorodniki in vsa vas. Pavičević je nameril na svojega sorodnika puško in sprožil, vendar pa je bil toliko uren, da je puškino cev z roko odbil in bil pri tem ranjen le v prste. Obenem je pa hitro potegnil svoj revolver in ubil razbojnika.

— Najmodernejše moške in damske kroje, preizkušene, razpoložljive in izdeluje po meri mlint. za trgovino in obri koncesionirana krojna šola. Tečaj za krojače, šivilje in nešivilje. Židovska ulica 5/1, Ljubljana.

Ljubljana.

— Društvo »Soča« priredi v soboto 8. t. m. v salonu »Pri levu« »Martinov večer« s petjem, godbo, šaljivim predavanjem in recitacijo. Vstopnina prostá, začetek ob 8. uri zvečer. — Vabljeni vsi člani in prijatelji »Soče«.

— Perske vaje Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani se vrše redno vsak ponedeljek in petek točno ob pol 9. uri zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17/1, kjer se sprejemajo tudi prijave novih povcev.

— Brezplačen srbo-brvaški tečaj otvori »Bratstvo« tudi letos. Pouk se prične v najkrajšem času v mestni šoli na Grabnu. Pouk je brezplačen, vendar se ob vpisovanju sprejemajo prostovoljni enkratni prispevki za stroške razsvetljave in čiščenja lokalov. Prijave sprejema predsednik Kravos v tajništvo NSSZ, v Narodnem domu I. desno vsak dan od 9—12 in 3—6 ure. Ker se bo letos številno obiskovalcev omejilo, naj se reflektanti takoj prijavijo. Prijave se sprejemajo za I. in II. letnik. — Odbor.

— Mestna zastavljavnica naznanja, da se vrši dražba marca 1924 zastavljenih predmetov dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne.

— Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani, sklicuje za soboto dne 8. t. m. ob 7. uri zvečer javen šod najemnikov v veliki dvorani hotela »Union« z dnevnim redom: »Načrt novega zakona o stanovanjih.« Opozorjamo vse najemnike, da naj se udeležijo tega shoda, da zvedo resnico o novem zakonu.

— Poskušen samomor. Predvčerajšnjim so našli v Zvezdi na klopi ležečega 21letnega Ivana N. iz Rakete. Izpil je v samomorilnem namenu steklenico lizola. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico. Pri kandidatu samomora so našli knjižico z obširnimi življenjepisom, iz katerega povzamemo sledeče: N. je absolvirati sicer sampo petrazredno ljudsko šolo, je pa samouk, ki se je učil različnih jezikov, kakor angleščine, italijanščine in srbohrvaščine ter je mnogo čital: bavil se je s slovensko, nemško, angleško in italijansko literaturo. — Lektira je razburila njegovo fantazijo, poleg tega je bil trenutno brez službe in brez stalnega bivališča, sprito vladajoče brezposelnosti ni mogel najti niti službe preprostega delavca, s katero se je moral zadovoljiti radi neugodnih družinskih razmer do predkratim, zato se je naveličal živeti in sklenil je odpotovati na drugi, boljši svet. Ker se mu to ni posrečilo, in si je stvar, kakor se to večkrat zgodi — po poskušanem samomoru, močnejše zopet premislil, ter bi želel ostati še nekaj časa v tej dolini solz, naj izdamo apel na usmiljenje srca, da se mu to omogoči.

— Poskušen vlom. Dne 5. t. m. okrog tričetrt na 21. uro sta opazila dva železniška uslužbenca na dolenskem kolodvoru neznanega moškega, ki je dal časa pohajal okrog kolodvorov. Naenkrat sta začela iz smeri od bifeja zvenketanje stekla. Pohitela sta na lice mesta in zasledila sta neznanega vlomilca pri »delu«. Zgrabila sta ga in — zopet izpustila. Nato sta si situacijo šele natančno ogledala ter ugotovila, da je možakar zdobil šipo na vratih bifeja v očitnem namenu, da zleze v lokal in kaj ukrade. Vlomilec je seveda zopet pridobil prostost porablil ter izginil kakor kafra. Nato sta železničarja obvestila policijo, in ti sveta Hermandad, potrdi se sedaj in poišči lopova ter ga spravli na varno.

— Pazite na neumne otroke! Zasebnica Angela Bradeško je sedela dne 4. t. m. s svojima sinčoma v kuhinji svojega stanovanja na Glincah šte. 67 in kuhala guljaš. Prišel je čas ko je bilo treba 4 mesečnega Marjana položiti v posteljo; in šla in nesla ga je v posteljo, 16 mesečnega Zvonkota pa je pustila pri štedilniku. Nesposmetni Zvonko pa je porabil priliko in hotel je pokusiti guljaš. Segel je po kastrolu ter jo potegnil k sebi. Nesreča pa je hotela, da se je posoda prevrnila in Zvonko se je z vročim guljašem na desni roki in nogi tako opek, da so ga morali prepejati v bolnišnico.

— Nezgoda. Trije delavci telefonskega oddelka poštnega ravnanstva so peljali predvčerajšnjim po tratičarici elektricne cestne železnice na Dunajski cesti voz telefonske žice. Pri Gajevi ulici je meril Viktor Kobal tračnico. Na doslej nepojasnen način je prišel Kobal z desno roko pod voz, ki mu je zmečkal tri prste na desni roki.

Maribor.

— Tragična smrt vojaka. Letos je bil kljub dokazom, da je silno božasten in živčno bolan potrjen k vojakom 22letni Franc Ferš iz Radvanja pri Mariboru. Ko je 26. septembra nastopil kadrovo službo, so ga za tri dni zaprli, ker so mu očitali, da simulira. Dne 24. oktobra pa je Ferš dobil zopet silen živčni napad in pri tem umrl. Čudno je, da vidijo nekateri gospospe tudi še sedaj, kakor med vojno, simulante tudi v res pravila bolnikov.

— Priziv proti izvolitvi župana dr. Leskovarja. Socialisti, ki skušajo na vse moč načine zavladevati delo novega občinskega sveta, so, kakor znano, vložili priziv proti zadnjim občinskim volitvam. Ker pa je bil ta priziv s strani volilnega župana zavrnjen, so vložili sedaj še priziv proti izvolitvi župana g. dr. Leskovarja. Sreško načelstvo je tudi ta priziv zavrnilo, ker pa mora definitivno odločiti še veliki župan, se stvar vleče še vedno dalje in tako ne more novi župan prevzeti svojega mesta. Če je tako postopanje socialistov pametno in koristno, naj sodi javnost sama.

— Županske volitve v Ptuj. V sredo zvečer so se vršile v Ptuj volitve župana, podžupana in odbornikov. Za župana je bil izvoljen demokrat dr. Matel Senčar, za podžupana pa narodni socialist g. Blažek. Po izvolitvi so priredili Slovenci po mestu manifestacijo.

— Družabni večer Sokola. Mariborsko sokolsko društvo priredi v soboto 8. t. m. zvečer v prostorih Narodnega doma družabni večer. Svirla bo godba »Draves«.

Dopisi.

Slovenska Bistrica. Požar. V petek, dne 31. oktobra je izbruhnil v kozolcu gostilničarja Vrege na Ljubljanski cesti požar, ki je vsled hudega vetra popolnoma uničil kozolec. Bila je nevarnost, da se požar razširi tudi na severu ležeči del mesta. Ta nevarnost pa je bila odstranjena vsled hitrega in energičnega nastopa vojaštva, ki je požar lokaliziralo. Vojaštvo sta alarmirala podporočnika Mijač in Rupnik, ki sta tudi vodila gasilno akcijo. Izkazal se je tudi gospod Ernest Goltes, ki je uspešno preprečil, da bi se vnelo še gospodarsko poslopje. Zgajalo pa se je meščanstvo nad gasilci, ki so mogli stopiti v akcijo šele potem, ko je vojaštvo že odvrnilo največjo nevarnost. Imeli so namreč pokvarjeno brizgalno, kar je čisto gotovo neopravičljivo. — Naše mesto, kakor tudi okolica postaja v zadnjem času pravi Dorado za razne tatove in osumlence. Ni še dolgo od tega, kar je bilo ukradeno g. Kukoviču par konj in trgovcu Omerzi velika količina manufakturnega blaga, že se poroča o novih tatvinah. Tako so poskušali tatovi v Cigončih in Sv. Martinu na Pohorju odvesti svinjo in konja. Na Cigončih je nek sumljiv človek dvakrat streljal skozi okno v neko sobo. Dobro bi bilo, da bi orožniki razne delaminirane tuje pogladi preko meje.

VSEM,
ki hočete dobro kavo piti,
priporočamo izvrstno našo
pravo domačo
KOLINSKO CIKORJO

OBLEKE
narejene
največja
izbira
samo v trgovini
O. BERNATOVIČ
MESTNI TRG 5

Lahkomiselna zgodba.

Ona je imela čudovit sendvič, jaz sem imel konjak in staro portsko vino. Tako sva se hitro seznanila.

Do Berlina sva imela še dosti ur za razgovor.

Bila je mlada, srčkana in ljubka. O svojem možu, onem starem in spoštujem gospodu, od katerega se je bežno poslovala na kolodvoru, je govorila malo in nerada. — Bil je njen prvi drzni skok v veliko mesto, da si naroči par oblek, samo najpotrebnejše, in da se malce pozabava.

Bila mi je všeč, jaz jej očitno tudi nisem bil nesimpatičen. Lahkoten razgovor je prešel polagoma v flirt. Staro portsko vino jej je stopilo v glavo, njene oči so sijale, smejala se je in klepetala je venomer. Pustila je, da sem poljubljaj njene mafne ročke in rada je poslušala nežne besede. Njen »ne ne« me je plašil le malo, veliko bolj neprijetni so mi bili potniki, ki so vstopali in motili v najbolj neprimernem trenutku najin tete-tete.

Bližala sva se končnemu cilju in tedaj sem zbral ves svoj pogum in dejal svoji novi mladi prijateljici:

»Ljubo dete! Če pridemo v visoko moralno mesto Berlin in če izstopi vsak v drugem odličnem hotelu, tedaj ne smem niti jaz Vas in niti Vi mene obiskati in naše tako lepo razgovor prijateljstvo bi doživelo svoj predčasen konec. Upajmo si veliki koraki! Izstopila bova kot mož in žena v istem hotelu, vse drugo pa človeštvo ne briga.«

Rdeča je postala in ni rekla »ne ne«, kar sem naravno tolažil kot pristaneč.

Dal sem znostiti najine stvari v avto in jih odpeljati v prvovrstni hotel. V veži hotela jo je zapustil pogum. Bleda, tresoč se in v zadregi je stala pri prilgi, dočim sem jaz mirno in stvarno naročil za sebe in svojo ženo sobo.

Vzel sem jo pod roko in jo peljal k liftu. Pustila mi je, še vedno preplašena in tresoč se, saj je bil to njen prvi dogodek. Ko sva bila v svetlo razsvetljeni sobi sama, se je hipoma pomirila.

»Vidiš, vrag vseeno ni tako grozen, kakor ga slikajo. Sedaj si ti kot moja mala sladka ženica in noben človek ti ne more ničesar storiti.«

Pustila se je poljubiti, bila je zopet dobre volje in veselo je čvrčala. Samo v lepih oči je bilo nekaj ko strah.

Predno sva se preoblekla k obedu, je zapustila moja prijateljica za hip sobo. Porabil sem trenutke, da bi se obril. Toda minutenute so minile ena za drugo — pet, deset, 34 ure, nje ni bilo nazaj. Postal sem nemiren. Kje mora vendar biti? Vse njene stvari so bile vendar tu! — Pa ne da se ji je pripetila nesreča? — Čakal sem še par minut, nato pa sem se odločil, da pokličem natakarja.

»Ali niste videli moje gospe? Kje je ona?«

Natakar je naredil začuden obraz. »Tega ne vem. Toda spodaj sedi neka dama in joče. Ni si zapomnila številke svoje sobe, kako pa je ime njenemu možu, tega tudi — ne ve.«

Zgraditev zveze Užice — Vardište.

(Originalni intervju dopisnika agencije »Sveid« z direktorjem državne železnice v Sarajevu g. Prokičem.)

Sarajevo, 4. novembra.

Danes jutraj je prispela brzojavka, da so sestavljene tračnice nove železniške proge Užice—Vardište na onem mestu, kjer se končuje delo sarajevskega in beograjskega železniškega ravnateljstva. Na ta način je torej definitivno zgrajena železniška zveza med Bosno in Srbijo.

Ob tej priliki smo posetili železniškega ravnatelja g. Prokiča, ki nam ni samo potrdil gornje vesti, nego je tudi dodal, da je napravljen nadaljni korak v ureditvi in vzpostavi intenzivnejšega prometa na naših železnicah s tem, da je finančni minister dovolil, da se kredit, ki leži pri tukajšnjem ravnateljstvu, uporabi za pričetek del na vrtanju predora skozi Ivan planino in bo tako odpadla današnja zobokolna železnica preko te planine.

O važnosti nove proge Užice—Vardište, je dejal g. Prokič, ni sploh potrebno govoriti. Z njeno zgraditvijo je zvezana bosanska ozkotirna železniška mreža s srbsko in je na ta način napravljena železniška mreža 3.200 kilometrov ozkotirne proge, razdeljenih na površini 90.000 kvadratnih kilometrov. Razumljivo je, da se mora tej veliki železniški mreži, ki ima tako veliko interesno sfero, odpreti na vsak način nekaj naraven izhod na morje.

Prva in največja ovira, ki se je pokazala pri ustvarjanju tega projekta, je bila Ivan planina. Ta je nekaj zamašek celokupnemu prometu ne samo Bosne, nego bi bil tudi Srbije, da ni finančni minister v zadnjem času odredil svojega važnega sklepa. Zobokolna železnica na Ivan planini ni mogla zmagovati niti polovice potreb, ki jih ima sama Bosna, kako bi jih mogla še le sedaj, ko prihaja k temu še vsa srbska mreža. Veljalo je odstraniti to oviro in bo to izvršeno v najbližji bodočnosti, še poprej, kakor bodo stavljeni največje zahteve na bosanske proge.

Kako velika je važnost nove proge, se vidi po tem, ko ona dirigira celokupni srbski uvoz in izvoz v popolnoma drugi smeri. Do sedaj se je gibal izvoz deloma preko Soluna, deloma preko Sušaka, naravno pa je, da bo šel zdaj preko Sarajeva, če se pomisli, da je z novo progo skrajšana pot do morja za kakih 200 kilometrov na obe strani. Če se ozremo na vsa važnejša srbska središča: Valjevo, Čačak, Milanovac, Užice, in če še k temu pristojemo Kragujevac, ki bo v najkrajšem času zvezan z ozkotirno železnico s Čačkom, potem šele vidimo, kako velike važnosti je nova proga ne samo za Bosno, nego tudi za Srbijo.

Za tem prihaja vprašanje, kam bomo uravnali naš izvoz, ker dobrega pristanišča, posebno z ozirom na natovarjanje blaga v velikem obsegu, na južni obali naše kraljevine za sedaj niti ni.

Ljubljanska borza, dne 6. novembra.

Vrednote.

Državni papirji: a) Obveznice: 7 odstotno invest. pos. iz 1. 1921 denar 63 3/4 blago 66. b) Sreške: 2 in pol odst. drž. renta za voj. škodo denar 110, blago 113 3/4. Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica denar 210, ljubljanska kreditna banka denar 215, blago 232. Merkantilna banka denar 125, blago 128. Prva hrv. štedionica denar 916. b) Podjetja: Strojne tovarne in livarne denar 130, blago 147. Združene papirnice denar 110, blago 120. Split cement Portland denar 1416, blago 1490. Nilag denar 65, blago 85. Založnica ltd.: 4% odst. got. zad. dež. banke blago 40, 4% odst. zast. 1. kr. dež. banke blago 17 1/2.

Prodniti.

Hrastovi frizl 6, 7, 8, 9. frco moja, denar 1450, deske 20, 25, 30 mm, III. frco meja denar 530, blago 540, rermeljni 7/7, 3/8, I, II, frco meja blago 700, brusni les po uzancih ljublj. borze frco. nakl. postaja den. 225, restoni od 225 m do 25 cm od 10 do 20, meja 23 cm frco meja den. 600, bukova drva, obroblj. frco. nakl. post. kol. 4 vag. den. 19, blago 19, zakl. 19, oglie 1. vilano, izbrano (hrastovo, jagned, brezovo in buk.) frco nakl. post. blago 8750, pšenica dom. frco. Ljubljana, den. 390, pšen. bač. par. Lj. blago 435, koruza bač. par. Lj. blago 335, oves bač. par. Lj. blago 340, koruza nova, gar. zdravo blago, par. Lj. blago 210, fižol ribičan, orig. frco. Ljubljana, den. 440, fižol ribičan, čiščen, b/n. frco. Postojna, trans. blago 550, fižol prepelčar, orig. frco Lj., den. 450, fižol prepelčar, čiščen, b/n. frco Postojna, trans. blago 580, fižol mandalon, orig. frco. Lj. den. 400, fižol mandalon, čiščen, b/n. frco Postojna, trans. blago 500, fižol rjav, orig. frco Lj. den. 410, laneno seme par. Lj., den. 675, pšen. moka, baz., o. bač. frco Lj. blago 625, pšen. otrobi, srednji, b/n. frco Lj., blago 215, koruza, umetno sušena, nov., par. Lj. blago 275.

— Odredbe proti sladkoru kartela. V poljedelskem ministruvstvu se vrše že več dni konference, na katerih se razpravljajo, kakšne odredbe bi bilo treba podvzeti, da se prepreči nadaljnje dviganje cen sladkorja. Država ima zato par učinkovitih sredstev, da to prepreči. Najbolj pa bi bilo vse, kakor da državne tvornice v Belju in Čukarici ne vstopijo v kartel in bi bile tako regulator za cene sladkorja.

— Državne tovarne sladkorja in kartel. Te dni so se zglasili pri poljedelskem ministru ravnanjci državnih sladkornih tovarn v Beogradu in drž. pospevstvu v Belju z namenom, da razjasnijo ministru, da se sladkorne tovarne niso kartelirale, kakor so to zabeležili časopisi, nego da so sklenile nekaj kartel samo radi enotnega zvišanja cen sladkorja. — Mislimo, da je popolnoma vseeno, če so sklenili kartel ali ne samo nekaj.

mamo. Imamo pristanišče v Gružu, ki ima svojih 18.500 kvadratnih metrov uporabljive površine, dalje Metković, kjer morejo pristati samo parobrodi do 300 ton in Zeleniko, kjer more pristati naenkrat samo en parnik. Gruško pristanišče bi se moglo z investicijo 40 milijonov dinarjev povečati, tako da bi imelo dvakrat večjo uporabljivo površino, kakor pa jo ima danes. Toda tudi to je premalo, jaz sem že popreje v mnogih dopisih opozarjal na veliko pristanišče Ploče (porto Tolero), katerega so se posluževali že stari Rimljani, in ki bi se dalo urediti z investicijo 100 milijonov dinarjev tako, da bi ustrezalo popolnoma vsem našim potrebam, ker bi uporabljiva površina, ki bi jo dobili na ta način, daleč presegla 100.000 kvadratnih metrov. V njem bi mogli pristati tudi največji parobrodi in bi se moglo natovarjati tudi blago večjega obsega in v večjih količinah. Res je sicer, da je Metković bližji, kakor Ploče, toda ureditev metkoviškega pristanišča bi veljala daleč več, kakor pa ureditev pristanišča Ploče.

Vsekakor bi se moralo pričeti z rešitvijo tega problema čimprej, ker je to v življenjskem interesu vsega našega gospodarstva. Brez urejenega velikega pristanišča ne smemo niti misliti na razvoj našega izvoza. Za to vprašanje bi se moralo zainteresirati vse one, ki so odgovorni za povzdigo in procvit naše države, v prvi vrsti pa ministre financ, trgovine, rud in šum in prometa. Oni bi morali osebnog pregledati teren, o katerem govorimo in čimprej izreči končno odločitev. Na ta način bi bil odstranjen tudi program jadranske železnice, čigar ustvaritev zahteva ogromne investicije, katerih se niti od daleč ne bi moglo z dohodki zenačiti.

Še eno vprašanje je, na katerem je zainteresirana vsa javnost, in to je vprašanje voznega parka ozkotirne železnice. Mi sedaj ne moremo zadovoljiti niti ene petine potreb bosanske industrije in izvozne trgovine, radi česar nastaja dnevni zastanek. Imamo okrog 1000 nepopravljenih in neuporabljivih vagonov, ki ležijo in trohijo brez vsake koristi, dočim bi bili potrebni le malenkostni krediti, da bi se povečalo delo v železniških delavnicah in se popravilo te vagone. Nocoj odpotujem v Beograd, da tam izposlujem ta kredit in upam, da z uspehom, tem bolj, ker je postala potreba akutna vsled zgraditve nove proge.

Naposled je g. Prokič izjavil, da je uprava nove proge za sedaj v rokah beograjskega železniškega ravnateljstva, dokler se končno ne reši vprašanje enotne uprave za celokupno ozkotirno železniško mrežo.

— Priložnostni sporazum, ker je to le formalnost. Delstvo pa je, da so cene sladkorja neopravičeno poskočile in da je temu kriv le sklenjen sporazum med tovarnami.

— Dobave. Ekonomsko odeljenje direktorja državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave bakrene pločevine in pločevine iz medli. (Podatki na vpogled pri omenjenem odeljenju). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 40 kolesnih obrobov. — Dne 24. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave pisarniškega materiala. — Dne 26. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave električnega in instalacijskega materiala. — Predmetni oglasni z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Živinski sejm v Ljubljani dne 5. nov. Dogon 394 konj, 19 žrebet, 127 volov, 138 krav, 27 telet in 346 prašičkov. Cene so bile sledeče: Voli I. 14, II. 13—13.50, III. 11—13, buše 11—13, krave klobasnice 7.50—9, krave debele 12.50, teleta 16—17.50 dinarjev za kg žive teže. Par dobrih konj do 20.000 dinarjev, prašički za pleme 250—300 dinarjev komad. Kupčija je bila precej živahna.

— Zagrebški trg dne 4. novembra. Svinjska mast domača se je zopet podražila za 1 dinar pri kg in se prodaja

Nove knjige.

France Veber: Očrt psihologije, I-IV + 224 strani, 8°. — Odboren z razpisom Prosvednega oddelka za Slovenijo v Ljubljani z dne 21. oktobra 1924, št. 18.610. Cena vezani knjigi 80 Din. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani. — V priloženem delu podaja avtor osnovne nauke celokupnega duševstva, opisnega in razvojnega. Delo razpade v tri dele, v psihološki, anatomsko-fiziološki in zgodovinski del. Drugi del je napisal prof. dr. A. Šerko, tretjega pa dr. Alma Sodnik. — Priložni del ima pet poglavij. V prvem razvija avtor svoje načine raziskave o predmetu in nalogi psihologije, o zakonitih temeljnih razlikah med fizičnimi in psihičnimi pojavi, o neizogibni dihotomiji med »jazom« in »doživljanjem«, o metodi psihologije, podaja pa končno prvo klasifikacijo celokupnega duševstva. V drugem poglavju prehaja k psihološki umskega doživljanja in nudi podrobno analizo »predstavljanja« in »mišljenja«. Tu najhjaš tudi psihološko analizo »časa«, spoznavanja in zmote ter posebnih tipov mišljenja, kakor so n. pr. »zaznavanje«, »spominjanje«, »analiza«, »definiranje« in »sklepanje«. Tretje poglavje vsebuje psihologijo nagonskega doživljanja in vzporedno podrobno analizo »čustvovanja« in »stremljenja«. Mesto dosedanje četvorice podaja šestorico elementarnega doživljanja te vrste, namreč »hedonsko«, »estetsko«, »logično«, »akosloško«, »eleverično« (prostorno) ter »hagloško« (religiozno) čustvovanje in strem-

ljenje. Orisane so tudi zakonite vezi med nagonskim in umskim doživljanjem in izklesani so še posebni ter za socialno življenje važni tipi čustvovanja in stremjenja. V četrtem poglavju skuša doseči sintezo dosedanjih analiz in podaja splošne psihološke zakone, ki prevevajo celokupno duševnost človeka. V teh zakonih se jasno zrcali dvojje: brezčasna arhitektonska struktura duševnosti in njen zakonit časovni razvoj. Tu so izklesane doslej povsem neznan doživljanja, »vmesna« doživljanja, ki med ostalimi »temeljnim« doživljanjem analitično in razvojno posredujejo. Tradicijsko asociacijo in vajo prikaže avtor v novih lučih in jo raztegne tudi na čustvovanja in stremjenje. V zadnjem poglavju so končno načelne postavke o izkustvenem razmerju med dušo in telesom. Tu je najprej podana analiza »subjekta« samega in njegovih »dispozicij«, nato najvažnejše dosedanje teorije o novem razmerju in končno avtorjevo stališče. — Temu poglavju je pravilno pridejana Šerkova anatomija in fiziologija živčevja, ki se od običajnih takih orisov razlikuje predvsem v dveh oziirih: ona podaja načelni in za psihologa važni ustroj človeškega živčevja in skuša vsaj na glavnih točkah dobiti zakonito izkustveno vezo med fiziološkim in duševnim svetom, tvoreč tako z avtorjevo psihologijo samo organsko enoto. Oris razpade zase v tri dele: v prvem (uvodnem) delu je podan pomen živčevja za človeka in njegova duševnost sploh, v drugem je razvita načelna organizacija živčevja, v tretjem pa so izklesani posamezni »organi živčevja« kakor vid, sluh,

voht itd. — V končnem zgodovinskem delu podaja Sodnikova historični razvoj psihološkega prisađavanja od Aristotela do naših dni. Tu so ugotovljene posebno štiri faze v zgodovini psihologije, namreč »metafizična«, »spoznavnoteoretična«, »eksperimentalna« in »analitična« smer. Posameznim smerem je nakratko odkazani tudi njih pomen za nadaljni razvoj. — Knjigi je priložen tudi podrobni psihološki register. — Knjigo je dobili pri založnici Zvezni knjigarni in v vseh drugih knjigarnah.

Sodišče.

OROŽNIKOV NOŽIČ, VREDEN 10 DIN

aH § 461 k. z. in § 104 s. k. z.

Marija Jekovec, žena žagarja, Spodnje Jezersko, je obdolžena dveh hudih deliktov. Očita se ji:

1. da si je prilastila nožiček orožnika Kovščarja, ki je veljal, ko je bil nov, deset dinarjev, in ki ga je Kovščar pozabil v njenem stanovanju, kjer je »spilci« svinec, ko jo je »jemenal na protokol« radi neke saharinske zadeve, in

2. da je razžalila Kovščarja par tednov pozneje, ko jo je službeno stavil glede svojega nožička na odgovor z besedami: »Vi ste čez mene fovš ovadbo naredil zaradi saharina.«

S tem je zagrešila ad 1. prestopok tatvine v smislu § 461 k. z. in ad 2. pregrešek po § 104 s. k. z. Kaznuje naj se po § 104 s. k. z., ki predvideva kazen od dveh mesecev do dveh let.

Predsednik: »Ali se čutite krivo?«

Obdolženka: »Ne.«

Predsednik: »Kako je bilo z nožem?«

Obdolženka: »Sem zelo kratkovidna in nisem opazila, da bi bil orožnik svoj žepni nožič na moji mizi pozabil. — Našli so ga čez nekaj dni otroci ter se igrali z njim. Ko so odšli, sem ga slučajno našla jaz. Mislila sem, da so ga prinesli in pustili otroci pri meni. Ker je nožiček star in skran, tako, da sem mislila, da je brez vsake vrednosti, sem ga pozneje podarila vajencu Silberlu. Ko je orožnik to zvedel, me je stavil na odgovor in pri tej priliki sem mu rekla: »Saj ste tud zaradi saharina naredil fovš ovadbo čez mene.« Da je nožiček njegov, tega nisem vedela, ko sem ga podarila Silberlu, to povdarjam se enkrat.«

Priča orožnik Kovščar (ko se mu pokaže nož): »Da, ta nož sem pozabil pri gospe.«

Predsednik: »Ali ste vedeli, kje ste ga pozabili?«

Priča: »Ne. — Izvedel sem šele tri tedne pozneje. Tistega dne sem obdolženko slučajno srečal, ko se je peljala na vozu po cesti. Ustavil sem vozniaka ter vprašal obdolženko: »Micka, kje je moj nož?« — Odgovorila je, da ni nič ne ve.«

Predsednik: »Ali mislite, da je obdolženka morala vedeti, da ste nož vi pozabili?«

Priča: »Morala.«

Predsednik: »Toda ona je zelo kratkovidna...«

Priča: »Ni tako kratkovidna.«

Predsednik: »Koliko ste dali za nož?«

Priča: »Deset dinarjev, ko je bil nov.«

Predsednik: »In kaj sta takrat za govorila?«

Priča: »Rekla mi je, da sem čez nož fovš ovadbo naredil, zaradi saharina.«

Priča se izpoveda Marije Zaplotnik ki izpove, da je videla pri obdolženki nož ter jo vprašala, čigav je, naka ji je obdolženka odgovorila, da so ga otroci pustili v njenem stanovanju. Pozneje, po treh tednih, ko jo je orožnik »prišel«, je Jekovec priči to povedala ter pristavila, da bo vsa nekemu fantu, da naj vrže nož v vodo, da ga orožnik ne bo dobil.

Obdolženka: »Zaplotnikova je moja so-vražnica, ker sem ji stanovanje odpovedala.«

Marija Jekovec je bila že kaznovana in sicer je bila obsojena na 1 dan zapora, ker si je prilastila — poleno, ki ga je voda vrgla na neki travnik.

Sodba: Marija Jekovec je kriva pregreška § 104 s. k. z. in se obsodi na 50 dni globe, od obtožbe prestopka tatvine se pa oprosti. — Razlogi za oprostitve: Iz izpovedb priči je razvidno, da je bila obdolženka prepričana, da so nož otroci pozabili. Ni verjetno, da bi bila tako prebrisana, da bi bila ta zagovor iz vnaprej skonstruirala. Dalje je smatrala nož malovernim in slednjič ne presega vrednosti nožička niti deset dinarjev, ne presega torej svoječasne goldinarja, zato najbde v smislu o. drž. z. ni bilo treba prijaviti.

Zagovornik je bil dr. Krivic.

146

Postljal je Svedovo glavo v svoje roke. Ubožec bi naj čutil, da misli dobro z njim. Morda je tako boljše ležal.

Toda znova ga je zgrabil strašen napad kašlja. Zopet je curljala krč iz ust in nosa. Potem je Andersen obležal mirno z zaprtimi očmi.

Tarzan je mislil, da je Sved mrtev. Naenkrat pa je odprl oči, mirno gledal opičjega človeka in po kratkem vzdihu je zašepetal tako tiho, da je komaj še nekaj sil podobnega drhtelo v teh zadnjih besedah:

»Se bo... že kmalu... vse... uredilo.«

Potem je izdihnil

Starka Tambudza.

Tarzan je pokopal kuharja »Kincaide« v vlažno zemljo, kajti to je bilo edino, kar je mogel še storiti v tej strašni džungli temu možu na ljubo. Kakšno plemenito srce je utrpalo pod to odvratno zunanjostjo! Zaradi njegove žene in njegovega otroka je moral umreti...

Potem je Tarzan zopet pričel zasledovati Rokova. Zdaj, ko je natančno vedel, da je bila Jane ona žena, ki so jo črnci zmirom omenjali in ki je padla zopet Rusu v roke, se mu je zdelo, da kljub svoji brzini in spretnosti napreduje po polje.

Zraven je bilo skrajno težko, ohraniti pravo sled. Preveč steza je vodilo v teh krajih skozi džunglo. Te so se križale na več koncih, se delile in se razbegavale na vse strani neba. Poleg tega se je zdelo, da je mnogo ljudi hodilo po njih. Sledove belokožcev so očividno zbrisali za njimi rdeči nosači in vrh tega so menda tudi drugi divjaki in sem in tam celo zveri uporabljale ta pota skozi džunglo.

Bilo je kakor začarano. Doslej Tarzan še ni izgubil prave sledi, če je le bolj zaupal svojemu dobremu nosu kakor pa temu, kar je lahko sklepal iz vidnih sledov. Zdaj pa je moral po dolgem tavanju sem in tam ugotoviti, da je popolnoma zgrešil smer.

Ker je vedel, da mu sledi njegova opičja čreda ni pozabil vsaj svoje poti označevati kolikor mogoče vidgo. Večkrat je odlomil veje, ovil rastline, ki so na desni in levi bujno obrobile ozko

stezo in skrbel, da so se sem in tam sledovi njegovih nog posebno vidno vtisnili v mehka tla.

Nočilo se je in vil se je dež. Preostajalo mu ni drugega, kakor da je pod mogočnim drevesom pričakal jutro. Toda novi dan ni imel drugega lica; lilo je še vedno kakor iz škafe.

Teden dni so se podili črni, deževni oblaki nad džunglo in zastirali sonce.

Vihar je divjal skozi vejeve in pustil dežju svobodne roke. Zadnje sledove je moral zabrisati ta priliv vode... Zaman vsi Tarzanovi napori...

Vse te dni ni srečal niti enega domorodca. Ze se je pričel bati, da je cela četa njegovih živali izgubila njegovo sled in ni sam nikakor mogel ugotoviti, kam ga vodi pot. Tuja dežela, brez solnca, meseca in zvezd, ki bi mu dale rešilni migljaj...

Sedmi dan je solnce končno prodrlo oblake. Opičji človek je bil ves iz sebe!

On, opica Tarzan, se je privikrat v življenju doslovno zgubil!

Strašno, da se mu je to dogodilo baš sedaj, ko sta bila njegova žena in otrok nekje na milost in nemilost izročena svojemu smrtnemu sovražniku Rokovu. Nekje v daljni, divji džungli...

Kaj sta morala pretrpeti v teh sedmih dneh, ko so naravne sile, vsa njegova prizadevanja, da bi našel svoje kronane z neuspehom! Tarzan je Rusa predobro poznal. Onadva sta bila v njegovi oblasti in on se bo — že iz maščevanja, da mu je Jane enkrat ušla, in ker je najbrže slutil Tarzana za petami — maščeval na najstrašnejši način, kakoršnega si more izmisliti le tako zlobna glava!

Solnce je zopet sijalo na nebu in opičji človek še zmirom ni bil na jasnem, v katero smer bi šel. Sicer je Rokov res zapustil reko, ko je lovil An-

dersena, toda kdo je mogel vedeti, če bo sedaj prodiral dalje v notranjščino dežele ali se pa povrnil nazaj k reki!

Opičji človek je nedavno opazil, da se je reka v teh krajih že precej zožila. Tudi je bil padec ostrejši in iz tega je sklepal, da je celo za manjše čolne še težja plovna, čim bliže je njen izvir. Toda kam bi se Rokov obrnil, če se ni vrnil nazaj k Ugambi?

Glede Andersena je bilo jasno, da je ta sijajni dečko nameraval skoro nemogočo drznost, da bi šel preko cele celine do Sanzibara. Toda da bi tudi Rokov imel pogum za tako reč, kot je nevarno potovanje...

Še strah bi ga bil pripravil do tega, vsekakor strah, ki bi bil zadostno utemeljen: gotovo je bil namreč skoz in skoz uverjen, da ga Tarzan zasleduje in da je celo zelo nestrpen da bi ohladil nad njim svojo jezičo. Vrh tega pa pride s Tarzanom tudi ona pošastna čreda zveri...

Končno se je Tarzan odločil za severovzhodno smer — torej približno proti jezeru Tanganjika. Nadejal se je, da bo spotoma gotovo kaj zvedel od domorodcev o Rokovu.

Že drugi dan, ker ni deževalo, je prišel v neko vas. Toda domorodci so pobeignili takoj v džunglo, še predno so ga dobro videli.

Tarzan pa ni bil mož, kateri bi se kar zadovoljil s tem. Zasledoval je ljudi, ne da bi se obotavljal in kmalu je ujel mladega vojščaka. Uboži dečko ni od strahu sprva niti mislil na obrambo, vrget svoje orožje stran in se kričaje in s spačnim obrazom valjal po tleh, komaj je šele pogledal svojega zasledovalca.

Za Tarzanovo potrpežljivost je bila velika prekusnja, predno je dečka toliko pomiril, da se mu ni zdelo potrebno bati se opičjega človeka.

Po raznem prigovarjanju je Tarzan izvedel, da je prišla pred par dnevi družba belokožcev skoz vas. Pravili so, da jih zasleduje bel satan in da se naj čuvajo njega in njegove hudičeve črede.

Divjak je mislil, da je Tarzan tisti beli hudič; posebno ker je bil baš tak, kakor so ga opisovali belokožci in njihovi črni nosači. In bil je mnenja, da mora vsak hip prihrumeti tudi hudičeva tolpa iz goščave. Hudiči pod masko opic in leopardov, kakor je naivno dejal.

Tarzan je takoj opazil v tem Rokovo zvijačo. Rus mu je hotel metati polena pod noge in strah in praznoverje divjakov mu je bilo baš dobrodošlo.

Divjak je še omenil, da jim je beli poveljnič ekspedicije obljubil tudi bajno vsoto za plačilo, če ubijejo belega hudiča. In oni bi to tudi storili, če bi jim ostala sreča mila... Toda, ko so prej Tarzana ugledali, jim je zastala kri v žilah... Nosači belokožcev so jim to že takrat prorokovali...

Črni vojščak je bil zdaj menda končno pravno ozdravljen od svojega strahu, ker je videl, da je opičji človek prav prijateljsko ravnal z njim. Tako je peljal »belega hudiča« celo v vas. Spotoma je glasno klical v džunglo svojcem, naj se vrnejo, ker je beli hudič obljubil, da ne stori nikomur nič zalega, če pridejo takoj in odgovore na njegova vprašanja.

Divjaki so prišli eden za drugim v vas, vendar njihov strah vsled tega še ni izginil. Večina se je drznila le s strani boječe pogledati orjaškega opičjega človeka. Jasno se je videlo, kako so od neprijetnosti zavijali oči.

(Dalje prihodnjč.)

AVTO VOZI
BREZ BENCINA
KURI Z OGLJEM
ZAHTEVAJ PROSPEKTE
JUGO-HAG
LJUBLJANA
BOHORIČEVA ul. 24. TEL. 560

P. n.
šivilje in gospodinjne oporjamo, da sozopet do-speli

najboljši šivalni stroji
„Gritzner“
v vseh oprejah za rodbinsko in obrtnorabo. Istotam vseh vrst čevljarski stroji „Adler“ (Flachstef), cilindri, levoročni in krojaški. Pouk v vezanju ter kranju perila in nogavic (štofanje) brezplačno edino le pri:
JOSIP PETELINC
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi
Popravila sprejemamo.

KUPUJTE pri onih trgovcih
ki oglašujejo v Narodnem Dnevniku

MALI OGLASI

Modna krojačnica
za gospe in dame KELC, Maribor, Stolna ul. 5, izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.
8.000 K
nagrade dobi, kdor preskrbi poštemu, oženemu upokojencu mesto hišnika v sredini ali periferiji Ljubljane. Ponudbe na upravo lista pod „Takoj 8.000“.

Deteljno seme, fižol in gobe
kupuje
Sever & Komp.
Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Parno vulkaniziranje
vse vrste gumijaste robe, kakor tudi popravila galoš sprejema po najkvalitetnejših cenah Petra Škafar, Ljubljana, Rimska c. 11.

Blagajna
znamke »National« (hebel) dobro ohranjena, se po ugodni ceni prodaja. — Natančnejše se poizve v trgovini M. Hladnik v D. M. v Polju pri Ljubljani.

Išče se
dobro vpeljan potnik papirne trgovine, ki bi bil pripravljen prevesti dobro ludo 3 mesečno sezonsko blago proti proviziji. Naslov pri upravi lista.

Prazne steklenice
od »Juhana« kupuje družba »Juhana«, Ljubljana, Gradišče 18.

Opremljeno sobo
srednjo z dvema posteljami za dva solidna gospoda se išče za takoj. Ponudbe na upravo lista pod: »Takoj«.

Kupi se
mala hiša na periferiji ali v okolici Ljubljane. Ponudbe s navedbo cene na upravo lista pod »Dom«.

Išče se
mala preprosta soba v nedolgi meji. Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

Pomisli!
kako malo te stane mali oglas, izračunaj lahko sam, do 20 besedi 5 din, vsaka nadaljnja beseda pa 30 para.
Kaj je to?
napram uspehu, katerega tem potom dosežeš.

PREMOG
Trboveljski premog, Liboški premog, Ormoški premog, Trobnodolski premog, dobavljajo po najnižjih cenah
DOM. ČEBIN
trgovina s premogom
LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 1.111.

Oglašujte v
»Narodni Dnevnik«.

Zadnje novosti Zvezne knjigarne v Ljubljani, Marijin trg 8.

B. SKALICKY: „Kletarstvo“, strokovna knjiga za vinske trgovce, gostilničarje, vinogradnike i. t. d. Strani 200 — Vez. celo platno Din 72.—, broš. Din. 60.— (s 85 ilustracijami).

Dr. A. ŠERKO: „Anatomija živčevja“, za zdravstvene in medicinske. Strani 304 (s 100 ilustracijami). Vez. Din 160.—, broš. Din 150.—

Dr. PLEČNIK: „Repetitorij Anatomije“, I. del: Skelet. Vademecum za kolegijske in rigorozne. Strani 80, broš. Din 24.—

SALUST-DOKLER: „Vojna z Jugurto“. Strani 123, broš. Din 16.—, vez. Din 22.—

Zahtevajte cenik!

BURROUGHS: „Tarzan, sin opice“, roman. Strani 304, broš. Din 30.—, vez. Din 36.—

BURROUGHS: „Tarzan in svet“, roman. Strani 300, broš. Din 30.—, vez. Din 36.—

MEŠKO KS: „Listki“, novele. Strani 144, broš. Din 18.—, vez. Din 24.—

FEIGEL: „Domache živali“, humorističen spis. Strani 72, broš. Din 10.—, vez. Din 15.—

LIPOVEC: „Spodobni ljudje“, petoro enodjank. (I, II, III, IV, in epilog skupaj.) Broš. Din 30.—, vez. Din 36.—

Zahtevajte cenik!

Od ponedeljka 3. nov. do sobote 8. nov. t. l.
velika jesenska prodaja ostankov
manufakturnega blaga po izjemno **znižanih cenah pri**
TEKSTILBAZARJU,
LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, I. NADSTR.
Prodaja skozi cel teden vsak dan! **Ceniki zastoj!**

Izprašan strojevodja
za ožkotirno železnico
s spričevali kot izučen ključavničar se sprejme v stalno službo.
Ponudbe je poslati na upravo lista pod: „Izprašan strojevodja štev. 322“.

Trboveljski premog
drva, koks
angleški premog
šlezjske briket
dobavljajo **Ilirija**
iz, Kralja Petra trg št. 8.
Tel. 220. — Plačilo tudi na obroke.

Sprejme se
več oseb na boljše domačo hrano. Natančnejše se poizve v upravi lista.

Jesenski površnik
moški in žaketi s telovnikom, vse dobro ohranjeno se ugodno proda.
Naslov pove uprava lista.

Hiša
napredaj v Ljubljani, Stari trg 20. Resne ponudbe na naslov: M. Umek, Ljubljana, Jadranska banka. Posredovalci izključeni.

Izprašani strojevodja
za ožkotirno železnico
s spričevali kot izučen ključavničar se sprejme v stalno službo.
Ponudbo je poslati na upr. lista pod: „Izprašan strojevodja“.